

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти

Факультет №6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни **«Інформаційне право»** обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25 серпня 2023 року № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 18 серпня 2023 року № 8

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор, снс Прокопенко О.Ю.
2. Професор кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Комзюк А.Т.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5 на базі повної загальної середньої освіти (3 курс)							
Тема № 1. Поняття інформаційного права. Механізм інформаційно-правового регулювання. Джерела інформаційного права	6	2	2			2	Е К З А М Е Н
Тема № 2. Поняття та особливості інформаційних правовідносин. Структура інформаційних правовідносин.	8	4	2			2	
Тема № 3. Інформація як об’єкт інформаційних правовідносин.	10	4	2			3	
Тема № 4. Загальні засади та правове регулювання доступу громадян до інформації. Способи доступу громадян до інформації	11	2	4			5	
Тема № 5. Державна політика та державне управління в інформаційній сфері	9	2	2			5	
Тема № 6. Інформаційна безпека	9	2	2			5	
Тема № 7. Інформаційні аспекти інтелектуальної власності	9	2	2			5	
Тема № 8. Правове регулювання телекомунікацій та відносин в сфері віртуальної мережі Інтернет	9	2	2			5	
Тема № 9. Правове регулювання відносин в сфері телебачення, радіомовлення, кінематографії	9	2	2			5	
Тема № 10. Правове регулювання відносин в сфері захисту персональних даних	9	2	2			5	
Тема № 11. Правове регулювання відносин в сфері діяльності засобів масової інформації, реклами та видавничої справи в Україні	9	2	2			5	
Тема № 12. Правове регулювання відносин в сфері бібліотечної справи, архівів та державної статистики.	9	2	2			5	
Тема № 13. Правове регулювання відносин в сфері створення, розповсюдження та використання	8	2	2			4	

інформації обмеженої у доступі.							
Тема № 14 Правове регулювання відносин в сфері технічної інформації та інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах	8	2	2			4	
Всього за 5 семестр	120	30	30			60	

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
	Всього	з них:					
		Лекцій	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Самостійна робота
Семестр № 5							
Тема № 1. Поняття інформаційного права. Механізм інформаційно-правового регулювання. Джерела інформаційного права	10	2				8	Е К З А М Е Н
Тема № 2.Поняття та особливості інформаційних правовідносин. Структура інформаційних правовідносин.	8					8	
Тема № 3. Інформація як об’єкт інформаційних правовідносин.	12	2	2			8	
Тема № 4. Загальні засади та правове регулювання доступу громадян до інформації. Способи доступу громадян до інформації	12	2	2			8	
Тема № 5. Державна політика та державне управління в інформаційній сфері	10	2				8	
Тема № 6. Інформаційна безпека	8					8	
Тема № 7. Інформаційні аспекти інтелектуальної власності	6					6	
Тема № 8. Правове регулювання телекомунікацій та відносин в сфері віртуальної мережі Інтернет	10		2			8	
Тема № 9. Правове регулювання відносин в сфері телебачення, радіомовлення, кінематографії	4					4	
Тема № 10. Правове регулювання відносин в сфері захисту персональних даних	8		2			6	

Тема № 11. Правове регулювання відносин в сфері діяльності засобів масової інформації, реклами та видавничої справи в Україні	4					4	
Тема № 12 Правове регулювання відносин в сфері бібліотечної справи, архівів та державної статистики.	4					4	
Тема № 13 Правове регулювання відносин в сфері створення, розповсюдження та використання інформації обмеженої у доступі.	4					4	
Тема № 14 Правове регулювання відносин в сфері технічної інформації та інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах	4					4	
Всього за 5 семестр	120	8	8			104	

2. Методичні вказівки до семінарських (практичних, лабораторних) занять

Тема № 1. Поняття інформаційного права. Механізм інформаційно-правового регулювання. Джерела інформаційного права.

Семінарське заняття №1: Поняття інформаційного права. Методи правового регулювання інформаційного права.

Навчальна мета заняття: *дати вихідне уявлення щодо предмету, мети і системи дисципліни «Інформаційне право», розглянути методи правового регулювання інформаційного права та принципи інформаційного права.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Соціальне призначення інформаційного права.
2. Інформаційне право, як наука та навчальна дисципліна.
3. Предмет інформаційного права.
4. Методи інформаційного права.
5. Система інформаційного права.

Додаткові питання:

- Окреслити суспільні відносини, які регулюються інформаційним правом.
- Дослідити правові інститути в межах інформаційного права, звернути увагу на проблеми їх законодавчого забезпечення.
- Вивчити систему інформаційного права, проаналізувати структуру галузі інформаційного права.
- Розглянути принципи інформаційного права.
-

Теми рефератів:

1. Право на пошук, отримання, поширення інформації та інші права, закріплені за фізичними особами за українським законодавством.
2. Межі інформаційних прав людини в Україні.

Джерела інформаційного права. Інформаційно-правові норми.

Навчальна мета заняття: *вивчення механізму інформаційно-правового регулювання, відповідно до місця інформаційного права в системі права України, сформулювати мотивацію її вивчення. Визначення видів джерел інформаційного права. Розглянути структуру інформаційного законодавства.*

Навчальні питання:

1. Поняття і види джерел інформаційного права.
2. Структура інформаційного законодавства.
3. Види актів галузі інформаційного законодавства.
4. Інформаційно-правові норми.

Додаткові питання:

- Визначити види джерел інформаційного права.
- Інформаційно-правові норми, закріплені в Конституції України.
- Співвідношення національного і міжнародного правового регулювання інформаційних відносин.
- Норми інформаційного права у складі нормативно-правових актів інших галузей.

Теми рефератів:

1. Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Зміст категорії «документ» в інформаційних відносинах.
2. Види інформації та види джерел інформації.

Тема № 2. Поняття та особливості інформаційних правовідносин. Структура інформаційних правовідносин.

Семінарське заняття Зміст інформаційно-правових відносин.

Навчальна мета заняття: *вивчити поняття, особливості та структуру інформаційно-правових відносин.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та принципи інформаційно-правових відносин.
2. Структура інформаційно-правових відносин.
3. Використання і збереження інформації.
4. Виготовлення поширення і захист інформації.
5. Поняття та види інформаційної діяльності та їх характеристика.

Додаткові питання:

- Розкрити фактичний зміст інформаційно-правових відносин.
- Визначити засоби масової інформації, преса, радіо, телебачення, електронні засоби масової інформації як суб'єктів інформаційно-правових відносин.
- «Право власності» і «право на інформацію», «інформація» як «майно», як вид «власності», як товар.
- Відмінність інформаційно-правових відносин від майнових і інших цивільно-правових відносин.

Теми рефератів:

1. Інформаційний суверенітет держави. Гарантії інформаційного суверенітету України.
2. Комплекс прав і обов'язків учасників інформаційно-правових відносин, окремі категорії, пільги, обумовлені специфікою даних відносин.

Семінарське заняття. Суб'єкти інформаційно-правових відносин.

Навчальна мета заняття: *Особлива увага приділяється правам й обов'язкам учасників інформаційно-правових відносин.*

Навчальні питання:

1. Права і обов'язки учасників інформаційно-правових відносин.
2. Об'єкт та суб'єкт інформаційно-правових правовідносин.
3. Правосуб'єктність учасників інформаційно-правових відносин
4. Класифікація суб'єктів інформаційно-правових відносин.

Додаткові питання:

- Охарактеризувати права і обов'язки учасників інформаційно-правових відносин, окремі категорії, пільги, обумовлені специфікою даних відносин, відмінність інформаційно-правових відносин від майнових і інших цивільно-правових відносин.
- Сформулювати поняття «суб'єкт інформаційно-правових правовідносин».
- Означити особливості виникнення, зміни і припинення правоздатності, дієздатності і деліктоздатності учасників інформаційно-правових відносин у залежності від порядку їх реєстрації, ліцензування, одержання документів, що засвідчують спеціальні повноваження.

Теми рефератів:

1. Класифікація суб'єктів інформаційно-правових відносин.
2. Види суб'єктів інформаційних відносин публічно-правового характеру. Держава, як суб'єкт інформаційних відносин.
3. Інформаційне забезпечення фізичних та юридичних осіб органами державної влади та місцевого самоврядування, інформаційні служби органів державної влади та місцевого самоврядування.
4. Особливості інформаційно-правових відносин.

Тема № 3: Інформація як об'єкт інформаційних правовідносин.

Семінарське заняття Поняття «інформація».

Навчальна мета заняття: *на основі вивчення наукових концепцій про поняття інформації визначити роль інформації в сучасному світі.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Роль інформації в сучасному світі.
2. Об'єкт інформаційно-правових відносин.
3. Інформація в актах чинного законодавства, види інформації за ступенями систематизації, рівнями доступу, видами носіїв, сферами застосування та ін.
4. Історико-правові передумови закріплення права на інформацію в законодавстві України і законодавстві інших країн, а також у міжнародних пактах, конвенціях і деклараціях.

Додаткові питання:

- Розкрити поняття «інформація» особливості його структури з погляду семантики, етимології, математичних підходів зв'язок його з поняттям «можливість».
- Охарактеризувати інформацію в актах чинного законодавства, класифікувати інформацію за ступенями систематизації, рівнями доступу, видами носіїв,

сферами застосування та ін.

- Визначити історико-правові передумови закріплення права на інформацію в законодавстві України і законодавстві інших країн, а також у міжнародних пактах, конвенціях і деклараціях.

Теми рефератів:

1. Наукові концепції про поняття «інформація». Роль інформації в сучасному світі.
2. Інформаційні революції людства.
3. Історико-правові передумови закріплення права на інформацію в законодавстві України і законодавстві інших країн, а також у міжнародних пактах, конвенціях і деклараціях.

Юридичні особливості інформації.

Навчальні питання:

1. Інформація як вид власності.
2. Підстави виникнення права власності на інформацію.
3. Співвідношення «права на інформацію» з іншими правами і свободами людини і громадянина.
4. Інформація з обмеженим доступом: види та особливості.

Додаткові питання:

- Сформулювати модель інформаційної сфери: сфера пошуку, отримання та споживання інформації; сфера формування та поширення інформації; сферу формування інформаційних ресурсів, підготовки інформаційної продукції, надання інформаційних послуг; сферу створення та застосування інформаційних систем та інформаційних технологій; сферу створення та застосування механізмів інформаційної безпеки

Теми рефератів:

1. Інформація як вид власності. Підстави виникнення права власності на інформацію.

Семінарське заняття. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні.

Навчальна мета заняття: *поняття інформації в актах чинного законодавства, класифікацію інформації за ступенями систематизації, рівнями доступу, видами носіїв, сферами застосування, інформаційно-правова культура.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика правового регулювання інформаційної сфери в Україні.
2. Інформаційна культура та культура поведінки у сфері інформаційних правовідносин.
3. Інформація в актах чинного законодавства, види інформації за ступенями систематизації, рівнями доступу, видами носіїв, сферами застосування та ін.
4. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні.

Додаткові питання:

- Означити правове регулювання інформаційної сфери в Україні.
- Інформаційно-правова культура.
- Характеристика умов формування культури інформації
- Сформулювати умови формування культури інформації.

Теми рефератів:

1. Соціальна і правова значимість і актуальність інформаційно-правової культури в сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства.
2. Інформаційна культура.
3. Розвиток інформаційного суспільства.

Тема №4. Загальні засади та правове регулювання доступу громадян до інформації. Способи доступу громадян до інформації.**Семінарське заняття. Загальні засади та правове регулювання доступу громадян до інформації.**

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з поняттям доступу громадян до інформації, визначенні міжнародно-правових гарантій реалізації права на доступ до інформації.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Доступ громадян до інформації.
2. Міжнародно-правові гарантії реалізації права на доступ до інформації.
3. Національне законодавство, що гарантує право громадян на доступ до інформації.
4. Доступ до інформації про особу.

Додаткові питання:

- Розкрити поняття доступу громадян до інформації.
- Охарактеризувати міжнародно-правові гарантії реалізації права на доступ до інформації, національне законодавство, що гарантує право громадян на доступ до інформації.
- Сформулювати механізм реалізації громадянами права на доступ до інформації.
- Принципи забезпечення доступу до публічної інформації.
- Принципи забезпечення доступу до інформації.

Теми рефератів:

1. Контроль за забезпеченням доступу до інформації.
2. Механізм реалізації громадянами права на доступ до інформації.
3. Доступ до публічної інформації.
4. Міжнародно-правові гарантії реалізації права на доступ до інформації.

Способи доступу громадян до інформації.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з національним законодавством, що гарантує право громадян на доступ до інформації.*

Навчальні питання:

1. Механізм реалізації громадянами права на доступ до інформації.
2. Запит на інформацію. Плата за надання інформації.
3. Гарантії забезпечення права на доступ до публічної інформації.
4. Відповідальність осіб з питань запитів на інформацію.

Додаткові питання:

- Означити відповідальних осіб з питань запитів на інформацію.
- Розкрити здійснення контрольної діяльності за забезпеченням доступу до

інформації.

- Відмова та відстрочка в задоволенні запиту на інформацію.

Теми рефератів:

1. Оформлення запитів на інформацію.
2. Відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації.
3. Міжнародно-правові гарантії реалізації права на доступ до інформації.

Тема № 5. Державна політика та державне управління в інформаційній сфері.

Семінарське заняття Державна політика в інформаційній сфері.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з напрямками державної інформаційної політики України, міжнародною співпрацею в інформаційній сфері.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Сутність, принципи державної інформаційної політики.
2. Загальні напрями державної інформаційної політики України.
3. Державна політика в таких сферах, як правове регулювання діяльності засобів масової інформації, створення інформаційних систем та інформаційних технологій, інформаційної безпеки, бібліотечної справи.
4. Міжнародна співпраця в інформаційній сфері.

Додаткові питання:

- Розкрити поняття, сутність, принципи державної інформаційної політики.
- Реалізація державної політики України в інформаційній сфері.
- Сформулювати загальні напрями державної інформаційної політики України.
- Означити державну політику в таких сферах, як правове регулювання діяльності засобів масової інформації, створення інформаційних систем та інформаційних технологій, інформаційної безпеки, бібліотечної справи
- Розкрити міжнародну співпрацю в інформаційній сфері

Теми рефератів:

1. Міжнародна співпраця в інформаційній сфері.
2. Вдосконалення організаційно-правових засад застосування методів державного управління в інформаційній сфері.

Державне управління в інформаційній сфері.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з поняттям державного управління у сфері інформаційної діяльності.*

Навчальні питання:

1. Повноваження органів державного управління у сфері інформаційної діяльності.
2. Суть державного управління у сфері інформаційної діяльності.
3. Цілі та об'єкти державного управління у сфері інформаційної діяльності.

Додаткові питання:

- Організаційно-правові аспекти здійснення державного управління в інформаційній сфері.
- Інформатизація органів виконавчої влади.

Теми рефератів:

1. Реалізація Національної програми інформатизації.
2. Вдосконалення організаційно-правових засад застосування методів державного управління в інформаційній сфері.
3. Повноваження органів державного управління у сфері інформаційної діяльності.

Тема № 6. Інформаційна безпека.**Семінарське заняття: Інформаційна безпека.**

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з поняттям інформаційної безпеки як складової національної безпеки.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та види інформаційної безпеки як складової національної безпеки.
2. Правове регулювання забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.
3. Загрози інформаційній безпеці держави, суспільства, особи.

Додаткові питання:

- Розкрити поняття та види інформаційної безпеки як складової національної безпеки.
- Означити напрямки забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.
- Розкрити загрози інформаційній безпеці держави, суспільства, особи.
- Сформулювати гарантії забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.

Теми рефератів:

1. Законодавчі вимоги і регулювання інформаційної безпеки.
2. Сформулювати гарантії забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.

Інформаційна безпека.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з діяльністю суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.*

Навчальні питання:

1. Органи забезпечення інформаційної безпеки.
2. Законодавчі вимоги і регулювання інформаційної безпеки.
3. Діяльність суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.

Додаткові питання:

- Охарактеризувати правове регулювання забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.
- Визначити органи забезпечення інформаційної безпеки.
- Сформулювати законодавчі вимоги і регулювання інформаційної безпеки.

Теми рефератів:

1. Напрямки забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства, особи.

Тема № 7. Інформаційні аспекти інтелектуальної власності.

Семінарське заняття: Інформаційні аспекти інтелектуальної власності.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з поняттям авторських та суміжних прав, Міжнародними конвенціями про захист авторських прав.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Майнові (матеріальні) і немайнові (нематеріальні, моральні) права авторів.
2. Поняття авторського права.
3. Авторські суспільства.
4. Допустимість вільного використання творів без згоди автора і без виплати авторської винагороди: у особистих цілях, в інформаційних, критичних, полемічних, в учбових, наукових і інших цілях.

Додаткові питання:

- Зміст авторського договору: способи використання твору; термін і територія, на яку передаються права; розмір або порядок визначення розміру авторської винагороди; порядок і терміни виплати винагороди.
- Специфіка суб'єктів авторського права на аудіовізуальний твір (режисер-постановник, сценарист, композитор).
- Реєстрація, термін охорони авторського права.

Теми рефератів:

1. Службові твори: права працедавця на їх використання.

Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Навчальна мета заняття *полягає в дослідженні діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності, проблемами захисту авторського права в Україні та за кордоном.*

Навчальні питання:

1. Міжнародні конвенції про захист авторських прав.
2. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІС).

Додаткові питання:

- Шляхи вирішення суперечок про авторське право в Україні та за кордоном.

Теми рефератів:

1. Характерні випадки вирішення суперечок про авторське право в Україні та за кордоном.

Тема № 8. Правове регулювання телекомунікацій та відносин в сфері віртуальної мережі Інтернет.

Семінарське заняття: Правове регулювання телекомунікацій.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з діяльністю у сфері телекомунікацій, органами державного регулювання у сфері телекомунікацій.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Телекомунікації як складова частина галузі зв'язку України.
2. Органи управління у сфері телекомунікацій.
3. Права та обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг.
4. Права і обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій.

Додаткові питання:

- Охарактеризувати телекомунікації як складова частина галузі зв'язку України.
- Розкрити діяльність органів управління у сфері телекомунікацій. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері телекомунікацій.
- Повноваження центрального органу виконавчої влади в галузі зв'язку. Орган державного регулювання у сфері телекомунікацій. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Теми рефератів:

1. Законодавство про телекомунікації. Принципи діяльності у сфері телекомунікацій.
2. Охорона таємниці телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, безпека телекомунікацій.

Правове регулювання відносин в сфері віртуальної мережі Інтернет

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні із захистом інформації про споживача, економічними, правовими, технічними умовами для забезпечення широкого доступу громадян, навчальних закладів, наукових та інших установ і організацій усіх форм власності, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємницької діяльності у мережі Інтернет.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Характеристика системи Інтернет в Україні.
2. Забезпечення конституційних прав людини і громадянина на вільне збирання, зберігання, використання та поширення інформації, свободу думки і слова, вільне вираження своїх поглядів і переконань.
3. Реалізація подання у мережі Інтернет об'єктивної політичної, економічної, правової, екологічної, науково-технічної, культурної та іншої інформації про Україну

Додаткові питання:

- Означити економічні, правові, технічні умови для забезпечення широкого доступу громадян, навчальних закладів, наукових та інших установ і організацій усіх форм власності, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, суб'єктів підприємницької діяльності до мережі Інтернет.
- Розкрити забезпечення державної підтримки розвитку інфраструктури надання інформаційних послуг через мережу Інтернет; створення умов для розвитку підприємницької діяльності та конкуренції у галузі використання каналів електронного зв'язку, створення можливостей для задоволення на пільгових умовах потреб у зазначених послугах навчальних закладів, наукових установ та організацій, громадських організацій, а також бібліотек, музеїв, інших закладів культури, закладів охорони здоров'я, включаючи розташованих у сільській місцевості.
- Сформулювати розвиток та впровадження сучасних комп'ютерних інформаційних технологій у системі державного управління, фінансовій сфері, підприємницькій діяльності, освіті, наданні медичної та правової допомоги та інших сферах.

Теми рефератів:

1. Забезпечення державної підтримки розвитку інфраструктури надання

інформаційних послуг через мережу Інтернет; створення умов для розвитку підприємницької діяльності та конкуренції у галузі використання каналів електронного зв'язку, створення можливостей для задоволення на пільгових умовах потреб у зазначених послугах навчальних закладів, наукових установ та організацій, громадських організацій, а також бібліотек, музеїв, інших закладів культури, закладів охорони здоров'я, включаючи розташованих у сільській місцевості.

2. Впровадження сучасних комп'ютерних інформаційних технологій у системі державного управління, фінансовій сфері, підприємницькій діяльності, освіті, наданні медичної та правової допомоги та інших сферах.

Тема №9. Правове регулювання відносин в сфері телебачення, радіомовлення, кінематографії.

Семінарське заняття: Правове регулювання відносин в сфері телебачення.

Навчальна мета заняття: *ознайомлення з загальною характеристикою системи телебачення, визначити порядок заснування телерадіоорганізацій та вимоги до їх установчих і статутних документів, окреслити діяльність Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Система телебачення в Україні.
2. Гарантії свободи діяльності телерадіоорганізацій.
3. Порядок заснування телерадіоорганізацій та вимоги до їх установчих і статутних документів.
4. Порядок створення і розвиток каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж. Ліцензування мовлення.
5. Діяльність Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Додаткові питання:

- Державні телерадіоорганізації Національна телекомпанія України. Телерадіоорганізація. Суспільного телерадіомовлення. Комунальні телерадіоорганізації.
- Означити права та обов'язки телерадіоорганізацій.
- Сформулювати відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Теми рефератів:

1. Програмна концепція мовлення телерадіоорганізації.
2. Мовлення в багатоканальних телемережах.

Правове регулювання відносин в сфері радіомовлення.

Навчальна мета заняття: *ознайомлення з загальною характеристикою системи радіомовлення в Україні, окреслити діяльність Державного комітету телебачення і радіомовлення.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Система радіомовлення в Україні.
2. Державна реєстрація та ведення Державного реєстру телерадіоорганізацій України.

3. Захист суспільної моралі та забезпечення прав неповнолітніх і юнацтва.
4. Діяльність Державного комітету телебачення і радіомовлення.

Додаткові питання:

- Національна радіокомпанія України. Приватні телерадіоорганізації. Громадські телерадіоорганізації.
- Сформулювати порядок створення і розвиток каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж. Ліцензування мовлення. Державна реєстрація та ведення Державного реєстру телерадіоорганізацій України.
- Розкрити захист суспільної моралі та забезпечення прав неповнолітніх і юнацтва.

Теми рефератів:

1. Діяльність Державного комітету телебачення і радіомовлення України.
2. Анулювання ліцензії на мовлення.

Правове регулювання відносин в сфері кінематографії.

Навчальна мета заняття: *охарактеризувати організаційні засади кінематографії, створення і розповсюдження фільмів, ознайомитись з процедурою отримання дозволу на проведення зйомок.*

Навчальні питання:

1. Організаційні засади кінематографії.
2. Створення і розповсюдження фільмів.
3. Отримання дозволу на проведення зйомок.
4. Державна підтримка кінематографії.

Додаткові питання:

- Норми чинного законодавства, які регулюють відносин в сфері кінематографії.

Теми рефератів:

1. Міжнародне співробітництво телерадіоорганізацій.
2. Діяльність представників зарубіжних телерадіоорганізацій на території України.

Тема № 10. Правове регулювання правовідносин у сфері захисту персональних даних.

Семінарське заняття: Правове регулювання правовідносин у сфері захисту персональних даних.

Навчальна мета заняття: *ознайомлення з особливостями відносин, пов'язаних із захистом персональних даних під час їх обробки.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Особливості відносин, пов'язаних із захистом персональних даних під час їх обробки.
2. Персональні дані.
3. Загальні та особливі вимоги до обробки персональних даних.
4. База персональних даних. Володілець бази персональних даних.

Додаткові питання:

- Розкрити особливості відносин, пов'язаних із захистом персональних даних під час їх обробки.
- Охарактеризувати персональні дані.

- Визначити розпорядника бази персональних даних.
- Державний реєстр баз персональних даних.

Теми рефератів:

1. Особливості відносин, пов'язаних із захистом персональних даних під час їх обробки.

Правове регулювання правовідносин у сфері захисту персональних даних.

Навчальна мета заняття: *ознайомлення з законодавством про захист персональних даних.*

Навчальні питання:

1. Законодавство про захист персональних даних.
2. Порядок доступу до персональних даних.
3. Контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних.
4. Реєстрація баз персональних даних. Використання персональних даних.

Додаткові питання:

- Сформулювати загальні та особливі вимоги до обробки персональних даних.
- Розкрити підстави виникнення права на використання персональних даних.
- Підстави виникнення права на використання персональних даних.
- Сформулювати порядок доступу до персональних даних.
- Визначити контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних.

Теми рефератів:

1. Збирання персональних даних. Накопичення та зберігання персональних даних. Поширення персональних даних. Знищення персональних даних. Порядок доступу до персональних даних.
2. Контроль за додержанням законодавства про захист персональних даних.

Тема № 11. Правове регулювання відносин в сфері діяльності засобів масової інформації, реклами та видавничої справи в Україні.

Семінарське заняття: Правове регулювання відносин в сфері діяльності засобів масової інформації.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні правовими засадами діяльності друкарських ЗМІ, процедурою реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні, особливостями сфери правового регулювання ЗМІ.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття преси, друкарських засобів масової інформації.
2. Порядок і правила створення, і реєстрації установ прес.
3. Види суб'єктів інформаційно-правових відносин у сфері преси.
4. Правовий статус журналіста, специфічні особливості його діяльності.
5. Вимоги до порядку освітлення в ЗМІ діяльності державних органів

Додаткові питання:

- Охарактеризувати порядок і правила створення, і реєстрації установ преси і видавничої діяльності, види суб'єктів інформаційно-правових відносин у сфері преси і книговидавання.

- Визначити процедуру реєстрації друкованих засобів масової інформації в Україні.
- Соціальний захист і державна підтримка ЗМІ.
- Порядок акредитації ЗМІ в органах державної влади і місцевого самоврядування.
- Державна підтримка засобів масової інформації та соціальний захист журналістів.

Теми рефератів:

1. Законодавство України про державну підтримку ЗМІ і соціальний захист журналістів.
2. Правові основи редакційно-видавничої та іншої інформаційної діяльності преси в Україні.

Правове регулювання відносин в сфері реклами.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з особливостями сфери правового регулювання реклами, поняттям та видами реклами.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття, види та принципи реклами.
2. Використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав у рекламі.
3. Загальні вимоги до реклами.
4. Реклама на телебаченні і радіо.

Додаткові питання:

- Охарактеризувати поняття недобросовісної реклами.
- Соціальна реклама.
- Реклама послуг, що надаються з використанням електрозв'язку.
- Реклама лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації.
- Реклама алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби.
- Реклама послуг, пов'язаних із залученням коштів населення.
- Визначити відповідальність за порушення законодавства про рекламу.

Теми рефератів:

1. Контроль за додержанням законодавства про рекламу.
2. Права об'єднань громадян, об'єднань підприємств у галузі реклами.

Правове регулювання відносин в сфері видавничої справи в Україні.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні правовими засадами діяльності книговидання.*

Навчальні питання:

1. Організація видавничої справи.
2. Суб'єкти видавничої справи.
3. Книжкова палата України.
4. Державна підтримка книговидання.

Додаткові питання:

- Розкрити поняття видавничої діяльності.

- Охарактеризувати порядок і правила створення, і реєстрації установ видавничої діяльності.
- Види суб'єктів інформаційно-правових відносин у сфері книговидавання.
- Розкрити здійснення видавничої справи.
- Визначити суб'єктів видавничої справи.
- Правовий статус Книжкової палати України.

Теми рефератів:

1. Державна реєстрація суб'єктів видавничої справи.
2. Книжкова палата України.

Тема № 12. Правове регулювання відносин у сфері бібліотечної справи, архівів та державної статистики.

Семінарське заняття: Правове регулювання відносин у сфері бібліотечної справи.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з особливостями відносин, пов'язаних із забезпеченням бібліотечної діяльності.*

Час проведення – 2 год.

Навчальні питання:

1. Особливості користування, доступу, поповнення інформаційних носіїв бібліотек і інших видів відносин, передбачених Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну діяльність».
2. Правове забезпечення бібліотечної діяльності.

Додаткові питання:

- Означити особливості користування, доступу, поповнення інформаційних носіїв бібліотек і інших видів відносин, передбачених Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну діяльність».
- Виявити нові види бібліотечних послуг і бібліотек.

Теми рефератів:

1. Нові види бібліотечних послуг і бібліотек.

Правове регулювання відносин у сфері архівного збереження інформації та державної статистики.

Навчальна мета заняття *полягає в ознайомленні з особливостями відносин, пов'язаних із архівним збереженням інформації, видами архівів та їх правовим статусом, порядком доступу до статистичної інформації громадян України.*

Навчальні питання:

1. Законодавство про архіви й архівну справу.
2. Види архівів та їх правовий статус відповідно до законодавства України про архівну діяльність.
3. Архівне право.
4. Види правового регулювання збереження інформації.
5. Державна статистична інформація і правове забезпечення її збору опрацювання, обнародування.

Додаткові питання:

- Види правового регулювання збереження інформації.
- Архівне збереження інформації.

- Охарактеризувати законодавство про архіви й архівну справу.
- Розкрити поняття «збереження інформації».
- Сформулювати порядок використання і доступу до архівної інформації.
- Сформулювати державну статистичну інформацію і правове забезпечення її збору опрацювання, обнародування.

Теми рефератів:

1. Доступ до статистичної інформації громадян України і вимогам до процесу збору й обнародування статистичної інформації відповідно до положень чинного законодавства.
2. Порядок використання і доступу до архівної інформації.
3. Види архівів та їх правовий статус відповідно до законодавства України про архівну діяльність.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Про захист персональних даних : закон України від 1 черв. 2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
3. Про захист суспільної моралі : закон України від 20 листоп. 2003 р. № 1296-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 14. – Ст. 192. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
4. Про інформаційні агентства : закон України від 28 лют. 1995 р. № 74/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр>
5. Про інформацію : закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
6. Про Концепцію Національної програми інформатизації : закон України від 4 лют. 1998 р. № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27–28. – Ст. 182. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-вр>
7. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України від 27 січн. 1995 № 32/95-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1995. – № 7. – ст.45. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-вр>
8. Про Національний архівний фонд і архівні установи : закон України від 24 груд. 1993 № 3814-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – ст.86. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>
9. Про науково-технічну інформацію: закон України від 25 червн. 1993 № 3322-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – ст.345. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
10. Про державну таємницю : закон України від 21.01.1994 № 3855-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №16. – С. 93. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
11. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : закон України від 05 лип. 1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. –

1994. – № 31. – ст.286. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>
12. Про рекламу : закон України від 3 лип. 1996 р. № 270/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 39. – Ст. 181. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>
13. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
14. Про Доктрину інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017 // Урядовий кур'єр від 28.02.2017. № 38. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>

Рекомендована література:

15. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти. Дзьобань О.П., Пилипчук В.Г. / За заг. ред. проф. В.Г. Пилипчука. – Харків: Майдан, 2011. – 244 с.
16. Марущак А. І. Інформаційне право України : підручник / А. І. Марущак. – К. : Дакор, 2011. – 456 с.
17. Інформаційна взаємодія у місцевому самоврядуванні: перспективи правового регулювання Дубняк М.В. : монографія – Київ: Видавничий дім «АртЕк». – 2019. – 190 с.
18. Основи інформаційного права України : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОН / Цимбалюк В. С., Павловський В. Д. – К., 2009. – 414 с.
19. Інформаційне право та інформаційне законодавство Брижко В.М., Фурашев В.М. : наукове видання. – (НДІП НАПрН України). Київ: Видавничий дім “АртЕК”, 2020. 288 с.
20. Брижко В. М. Методологічні та правові засади упорядкування інформаційних відносин : монографія / Брижко Валерій Михайлович. – К. : ПанТОТ, 2009. – 415 с.
21. Горбулін В. П. Проблеми захисту інформаційного простору України : монографія / В. П. Горбулін, М. М. Биченок. – К. : Інтертехнологія, 2009. – 136 с.
22. Становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони України Пилипчук В. Г., Компанцева Л. Ф., Кудінов С. С., Доронін І. М., Дзьобань О. П., Акульшин О. В., Заруба О. Г.; за заг. ред. В. Г. Пилипчука: монографія – К. : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 272 с.
23. Кормич Б.А. Інформаційне право : підручник / Б.А. Кормич - Х. : БУРУН і К, 2011 . – 334 с.
24. Беляков К. І. Інформація в праві: теорія і практика : [монографія] / Беляков К. І. – К. : КВІЦ, 2006. – 116 с.

Допоміжна:

25. Панова І.В. Фактори, що впливають на утворення системи інформаційного права та формування її змісту // Інформація і право. 2018. № 3 (26). С. 9-15.
26. Цимбалюк В. С. Інформаційне право (основи теорії і практики) : монографія / В. С. Цимбалюк. – К. : Освіта України, 2010. – 388 с.
27. Політанський В.С. Право на інформацію як фундаментальне право людини : монографія / В.С. Політанський - Харків : Право, 2017. - 207 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт МВС України www.mvs.gov.ua.
5. Офіційний сайт Верховного Суду України <http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ <http://univd.edu.ua/>
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://korolenko.kharkov.com/>
10. Юридична бібліотека <http://pravo.biz.ua/>
11. сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua>